

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/51/2020
Identifikačné číslo spisu: 1518010636
Dátum vydania rozhodnutia: 25.11.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1518010636.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Ivetty Macejkovej, PhD., LL.M. a JUDr. Martina Bargela na neverejnom zasadnutí konanom 25. novembra 2020 v Bratislave, v trestnej veci obvineného U. E. pre pokus zločinu ublíženia na zdraví podľa § 14 ods. 1 k § 155 ods. 1 Trestného zákona, v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b) Trestného zákona s použitím § 138 písm. a) Trestného zákona, o dovolaní obvineného U. E. proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 1To/19/2019 zo 17. apríla 2019 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Bratislava V, sp. zn. 3T/69/2018 zo 6. novembra 2018, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného U. E. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava V, sp. zn. 3T/69/2018 zo 6. novembra 2018, bol obvinený U. E. uznaný za vinného zo spáchania pokusu zločinu ublíženia na zdraví podľa § 14 ods. 1 k § 155 ods. 1 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b) s použitím § 138 písm. a) Trestného zákona na skutkovom základe, že

- dňa 9. júna 2018 v čase od 19:30 hod. do 22:50 hod. v L. na I. N. v areáli bývalej H., fyzicky napadol poškodeného J. R. tým spôsobom, že ho niekoľkokrát udrel päťou do oblasti tváre, kopal ho a následne vytiahol nôž, ktorým zaútočil na poškodeného, pričom ho niekoľkokrát s nožom v ruke zasiahol do oblasti tváre, hlavy a hornej časti tela, čím mu spôsobil rôzne zranenia, konkrétne pomliaždenie tváre s krvnou podliatinou okolo oboch očí, reznú ranu v oblasti ľavého líca na úrovni lícnej kosti veľkosti 1 cm, reznú ranu v oblasti ľavého líca veľkosti 3 cm, reznú ranu v oblasti sánky vľavo šikmého priebehu veľkosti 3,2 a 1 cm, reznú ranu v oblasti brady veľkosti 1 cm, pomliaždenie bočnej plochy krku vľavo s krvnou podliatinou, pomliaždenie hlavy s krvnou podliatinou za ušnicou, reznú ranu v oblasti ľavej polovice hrudníka v úrovni dolného okraja rebier hĺbky 2 cm, reznú ranu bočnej brušnej steny vľavo siahajúca do hĺbky 3 cm, reznú ranu na zadnej ploche pravého ramena veľkosti 8 cm a reznú ranu na malíčkovej strane dlane ľavej ruky veľkosti 5 cm, pričom tieto zranenia si objektívne vyžiadali lekárske ošetrenie s predpokladanou dobou práceneschopnosti 5 až 7 dní.

Za to bol obvinenému podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona, § 36 písm. l), § 37 písm. h), písm. m), § 38 ods. 2, ods. 4, § 41 ods. 1 uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona súd uložil obvinenému trest prepadnutia veci noža s čiernou rúčkou, pripojeného k spisu. Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku súd poškodeného J. R., nar. XX. G. XXXX, bytom H. X, L., s nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený odvolanie, ktoré Krajský súd v Bratislave uznesením, sp. zn. 1To/19/2019 zo 17. apríla 2019 postupom podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Proti označenému uzneseniu Krajského súdu v Bratislave v spojení s rozsudkom Okresného súdu Bratislava V podal obvinený U. E. prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. Ľuboša Jurča, advokáta v Bratislave, dovolanie z dôvodu dovolania § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku teda, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, a z dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. l) Trestného poriadku, že odvolací súd zamietol odvolanie podľa § 316 ods. 1, hoci na to neboli splnené zákonné dôvody, alebo zobral na vedomie späťvzatie odvolania obhajcom alebo osobou uvedenou v § 308 ods. 2 napriek tomu, že obvinený nedal výslovný súhlas na späťvzatie odvolania.

Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku rozsudkom vyslovil porušenie zákona v ustanovení § 2 ods. 1, ods. 7, ods. 10, ods. 21 Trestného poriadku z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i), písm. l) Trestného poriadku a aby ďalej podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku napadnuté uznesenie krajského súdu a rozsudok okresného súdu v celom rozsahu zrušil a rovnako zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, nakoľko vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením rozhodnutia, stratili svoj podklad a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Okresnému súdu Bratislava V, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Uviedol, že vyšetrovanie neprebehlo v súlade so zákonom, orgány činné v trestnom konaní nesprávne kvalifikovali skutok a namietol výšku uloženého trestu. Obvinený uvádza novú podstatnú skutočnosť, a to že svedkyňa H. V. je a bola vydieraná poškodeným, a preto mala vypovedať pod psychickým nátlakom. Zároveň vypovedala aj pod vplyvom fyzického násillia. Nôž, ktorý počas útoku na poškodeného držal obvinený v ruke, nebol v útočnej polohe, ale držal ho celý na dlani, takže nebol a ani nemohol byť použitý na priamy útok na poškodeného. V žiadnom prípade nechcel obvinený spôsobiť poškodenému život ohrozujúce poranenie. Celé trestné konanie sa javí ako nespravodlivé, nezákonné a v rozpore so spravodlivým súdnym procesom. Pod spravodlivým súdnym procesom je potrebné rozumieť, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie.

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Bratislava V vo vyjadrení zo 6. júla 2020 navrhla dovolanie obvineného odmietnuť postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku z dôvodu, že je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „Najvyšší súd SR“ alebo „dovolací súd“) podľa § 377 Trestného poriadku pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne a obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1

Trestného poriadku).

Najvyšší súd SR zistil, že dovolanie obvineného U. E. nie je dôvodné, pretože je zrejmé, že nie sú splnené podmienky a poznamenáva, že v zmysle § 385 Trestného poriadku je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v ňom uvedené, z čoho vyplýva, že táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia (R 120/2012).

Z uvedeného je preto potrebné vyvodit', a to aj s ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, že Najvyšší súd SR je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti, nemôže ísť nad rámec návrhu a tam špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku), preto Najvyšší súd SR podrobil prieskumu vecné argumenty obvineného zodpovedajúce dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku bez hlbšieho prieskumu tých argumentov, ktoré im nezodpovedajú.

V úvode svojej argumentácie dovolací súd konštatuje, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu. Požadovaný jeden opravný prostriedok predstavuje v súdnom procese v Slovenskej republike inštitút odvolania. Pokiaľ by zákonodarca zamýšľal urobiť z Najvyššieho súdu SR tretí stupeň s plnou jurisdikciou, nestanovil by katalóg dovolacích dôvodov.

V dovolaní musí byť uvedené, z akých dôvodov je rozhodnutie napádané a aké chyby sú rozhodnutiu vytýkané. V predmetnom dovolaní sa pritom konštatuje, že sa jedná o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. písm. i) , písm. l) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku k výroku o vine:

Podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku, ak obžalovaný na hlavnom pojednávaní vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku alebo niektorého zo skutkov uvedených v obžalobe alebo urobil vyhlásenie podľa odseku 4, súd v tomto rozsahu postupuje primerane podľa § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) a zároveň obžalovaného pouč'í, že súdom prijaté vyhlásenie o vine, ako aj súdom prijaté vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe, je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c).

Z obsahu predloženého spisového materiálu, konkrétne zo zápisnice z hlavného pojednávania okresného súdu zo 6. novembra 2018 dovolací súd zistil, že v posudzovanej trestnej veci okresný súd postupom podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku prijal vyhlásenie obvineného podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobnom návrhu a postupom podľa § 257 ods. 8 Trestného poriadku rozhodol, že dokazovanie v rozsahu, v akom sa obvinený priznal k spáchaniu skutku nevykoná a vykoná sa len dokazovanie vo vzťahu k výroku o treste a ochrannom opatrení (č. l. 234 spisu).

Z obsahu tejto zápisnice ďalej vyplýva, že prijatiu vyhlásenia obvineného podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku predchádzal postup okresného súdu, ktorý bol plne v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku, keď bol obvinený zo strany okresného súdu riadne pouč'ený o svojich právach a následne súhlasne odpovedal na všetky otázky podľa § 333 ods. 3 písm. c) - či rozumie, čo tvorí podstatu skutku, ktorý sa obvinenému kladie za vinu; § 333 ods. 3 písm. d) - či bol pouč'ený obvinený o svojich právach, najmä o práve na obhajobu, či mu bola daná možnosť na slobodnú voľbu obhajcu a či sa s obhajcom mohol radit' o spôsobe obhajoby; § 333 písm. f) - či rozumie právnej kvalifikácii skutku ako trestného činu; § 333 písm. g) - či bol oboznámený s trestnými sadzbami, ktoré zákon ustanovuje

za trestné činy mu kladené za vinu a § 333 písm. h) - či sa dobrovoľne priznáva a uznáva vinu za spáchaný skutok, teda aj na otázku, či rozumie právnej kvalifikácii skutku ako pokusu zločinu ublíženia na zdraví podľa § 14 ods. 1 k § 155 ods. 1 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b) s použitím § 138 písm. a) Trestného zákona a či bol oboznámený s trestnou sadzbou, ktorú zákon za tento trestný čin ustanovuje.

Právne následky vyhlásenia podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku spocívajú podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku v tom, že súdom prijaté vyhlásenie obvineného o vine je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Zo strany obvineného teda výrok o vine rozsudku, ktorému predchádzalo prijatie vyhlásenia obvineného o vine, nie je možné napadnúť dovolaním z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, pretože v tomto rozsahu podať dovolanie vo vzťahu k výroku o vine z dôvodu podľa písm. i) obvinený nebol, s poukazom na ustanovenie § 257 ods. 5 Trestného poriadku, oprávnený. Výrok o vine, ktorý bol okresným súdom prijatý na základe vyhlásenia obvineného, nadobudol právoplatnosť už v konaní pred okresným súdom, v dôsledku čoho bol krajský súd týmto výrokom viazaný a bol povinný z neho vychádzať pri rozhodovaní o treste, ktorý bol predmetom odvolania.

Ak preto obvinený U. E. upriamil pozornosť v podanom dovolaní v súvislosti s dôvodom dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku na skutočnosť - výpoveď svedkyne H. V., táto je vzhľadom na vyššie uvedenú viazanosť výroku o vine dovolacím súdom po prijatí vyhlásenia o vine obvineného irelevantná.

Odhliadnuc od tejto skutočnosti dovolací súd ani nie je vo všeobecnosti oprávnený skúmať a meniť skutkové zistenia. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku k výroku o treste:

Podstata argumentov dovolania obvineného, pokiaľ ide o tento dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku v súvislosti s výrokom o treste, sa koncentrovala do roviny výšky uloženého trestu odňatia slobody.

K týmto dovolacím námietkam obvineného je potrebné uviesť, že tieto námietky nezodpovedajú dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Najvyšší súd SR zdôrazňuje, že obsah konkrétne uplatnených dovolacích námietok musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu dovolacích dôvodov podľa § 371 Trestného poriadku. Dovolací súd však opätovne konštatuje, že odvolací súd už nemohol z dôvodu, že súd prijal vyhlásenie obvineného o vine meniť (zasahovať) do právnej kvalifikácie skutku. Meniť kvalifikačnú podobu dotknutého skutku ako pokusu zločinu ublíženia na zdraví podľa § 14 ods. 1 k § 155 ods. 1 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b) s použitím § 138 písm. a) Trestného zákona odvolací súd nemohol a musel z nej pri ukladaní trestu vychádzať.

Dovolací súd dodáva, že pokiaľ nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstáť v dôsledku toho, že je chybný výrok o vine, možno výrok o treste napadnúť z hmotnoprávnej pozície zásadne len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. Vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) a § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku je taký, že prvý z nich je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom a druhý špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom vzťahujúcim sa na výrok o treste. Z logiky tohto vzťahu potom vyplýva, že samotný výrok o treste, okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste, môže byť napadnutý prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho

dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, ktorý sa viaže k výroku o treste. Pokiaľ teda ide o dovolanie podané obvineným, kde neuviedol ako dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky sa týmto dovolacím dôvodom ani nemohol zaoberať (§ 374 ods. 2 Trestného poriadku).

Nad rámec nevyhnutného Najvyšší súd Slovenskej republiky však k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku v súvislosti namietanou výškou trestu dopĺňa:

Tento dovolací dôvod môže byť naplnený v dvoch alternatívach spočívajúcich v tom, že obvinenému bol uložený za trestný čin zo spáchania, ktorého bol uznaný za vinného

- trest vo výmere mimo trestnej sadzby alebo
- taký druh trestu, ktorý trestný zákon nepripúšťa.

Uloženie trestu mimo trestnej sadzby sa týka len tých odstupňovateľných trestných činov, ktoré majú určitú sadzbu vymedzenú zákonom - trest odňatia slobody (§ 46 Trestného zákona), trest domáceho väzenia (§ 53 Trestného zákona), trest povinnej práce (§ 54 Trestného zákona), peňažný trest (§ 56 Trestného zákona), náhradný trest odňatia slobody za peňažný trest (§ 57 ods. 3 Trestného zákona), trest zákazu činnosti (§ 61 Trestného zákona), trest zákazu pobytu (§ 62 Trestného zákona), trest zákazu účasti na verejných podujatiach (§ 62 Trestného zákona), trest vyhostenia (§ 65 Trestného zákona). Trest odňatia slobody (o ktorý ide aj v predmetnej veci) má konkrétne hranice trestnej sadzby určené v príslušnom ustanovení osobitnej časti Trestného zákona, podľa toho o aký trestný čin ide, prípadne v akej alternatíve bol spáchaný.

Druhom trestu, ktorý zákon nepripúšťa sa rozumejú najmä prípady, kedy bol obvinenému uložený niektorý z druhov trestov (§ 32 Trestného zákona) bez splnenia tých podmienok, ktoré zákon predpokladá, t. j. pokiaľ v konkrétnom prípade určitému páchatelovi za určitý trestný čin nebolo možné uložiť niektorý druh trestu s ohľadom na jeho zvláštne zákonné podmienky.

Obvinený bol uznaný za vinného zo spáchania pokusu zločinu ublíženia na zdraví podľa § 14 ods. 1 k § 155 ods. 1 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b) s použitím § 138 písm. a) Trestného zákona, za ktoré možno uložiť úhrnný trest odňatia slobody vo výmere od 4 (štyri) až 10 (desať) rokov, pričom následne za použitia priťažujúcich okolností [ustanovenia § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona], upravenej trestnej sadzby vo výmere 6 (šesť) až 10 (desať) rokov (po zvýšení hornej hranice o 1/3-inu). Obvinenému bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov, a teda trest na spodnej hranici trestnej sadzby. Z uvedeného zreteľne vyplýva, že obvinenému bol uložený taký druh trestu, ktorý Trestný zákon pripúšťa a v rámci ustanovenej trestnej sadzby. Je teda nepochybné, že k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku nemohlo dôjsť už z formálnych dôvodov.

Konštrukcie a právne kľučky obvineného prezentované v dovolaní ohľadom neprimeranosti uloženého trestu sú nedôvodné. Dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku nemôže byť len neprimeranosť trestu pociťovaná obvineným, na ktorú v podanom dovolaní poukazoval, či už ako prísna alebo mierna, ak bol trest vymeraný v rozmedzí určitej trestnej sadzby.

V súvislosti s obvineným deklarovaným prejavom nespokojnosti s napadnutými rozhodnutiami dovolací súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nie je záruka, že rozhodnutie bude spĺňať očakávania a predstavy obvineného. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne (I. ÚS 217/2018 z 25. júna 2018).

Pokiaľ obvinený uplatnil v dovolaní aj dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. l) Trestného poriadku, tento však nepodložil akoukoľvek konkrétnou chybou súdov v pôvodnom konaní (podmienka v zmysle § 374 ods. 1 Trestného poriadku), ktorú by uvedený dovolací dôvod mohol naplniť. Vzhľadom na túto skutočnosť a vyššie uvedené závery (tézy) v úvode dovolania dovolací súd uvádza, že nie je povinnosťou dovolacieho súdu zisťovať konkrétnu chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnomu dôvodu dovolania označenému dovolateľom v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku bez toho, aby ju obvinený konkrétne označil a pomenoval.

Z uvedených dôvodov je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i), písm. l) Trestného poriadku uplatnené obvineným, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného U. E. odmietol.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu o dovolaní opravný prostriedok nie je prípustný.